

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Mesaj de tron.

Martți, în 4 Decemvrie, s'au prezentat delegațiunile în fața Majestății Sale, Împăratului și Regelui Carol, în sala tronului din palatul domnesc din Viena, — la orele 11 delegațiunea ungară, iar la orele 12 cea austriacă, — și la alocuțiunile rostite din partea prezidenților, Monarhul a răspuns următoarele:

«De când din grația lui Dumnezeu am urcat tronul strămoșilor mei, pentru prima dată se întrunește astăzi comisiunea regnicolară, esmîșă pentru pertractarea afacerilor comune, ca să rezolveze problemele cari oasteapă. Espresiunea neschimbatei credințe și alipiri, talmăcită în fața mea prin prezidentul D-voastre, o primesc cu sinceră satisfacție. Primiți salutarea mea regească, isvorată din inimă plină de grațitudine.

Cu puțin înainte de aceasta a fost aniversarea zilei, în care Atotputernicul a binevoit a chema la sine pe înălțatul meu antecesor, Majestatea Sa, Împăratul și Regele Francisc Iosif. Decedatul domnitor a împărtășit soarta popoarelor sale în curs de două generațiuni, în orele amare ca și în cele fericite, cu nepilduită jertfire de sine și în muncă neîntreruptă. Fie-i memoria binecuvântată!

Moșneagul Rege, a cărui dorință ferbinte a fost, ca la apusul vieții sale să se poată dedica operelor de pace, n'a căutat conflictul, care de atunci încoace a sguduit lumea din temelii ei. Cu inimă sângerătoare, dar cu neclătinată credință în Dumnezeu, în simțul de jertfire al popoarelor sale și în puterea monarhiei, s'a pus el în calea provocării, când a văzut, că lupta a devenit inevitabilă. Ecol însuflețit, pe care l-a provocat manifestul supremului beliduce prin toate ținuturile iubitei noastre patrii, a justificat în modul cel mai splendid această încredere a sa.

Succesele triumfale ale victori-oaselor noastre armate și curajul rezolut al marinei noastre de război, ne umplu inima de mândrie patriotică. Pentru aceasta dăm mulțumită înainte de toate Atotputernicului Dumnezeu; dar cu durere ne aducem aminte și astăzi de acei bravi luptători, cari în luptele date pentru bunurile cele mai sfinte, pentru apărarea pământului patriei, și-au jertfit viața, sănătatea, pe altarul tronului, al patriei.

Nenumăratele fapte de eroism și de abnegare, pe cari le-am putut observa în curs de trei ani și mai bine, atât la trupele luptătoare, cât și în munca supraomenească din părțile de țară dindărul lor, asigură loc de onoare fiecăruia dintre eroii aceștia în rândurile glorioșilor eroi ai patriei. Nu cu mai puțină compătimire ne purtăm și față de soarta tristă a miilor de oameni, pe cari războiul i-a despoiat de tați, de soți, de singurul sprijin. Cu compătimire ni se îndreaptă privirea și spre cei vrednici de toată

compătimirea, cari alungați din casele și dela vetrele lor, au fost necesități să jertfească tot pe altarul patriei. Fiți toți convinși, că prima noastră îngrijire le compete lor.

Precum în vremile grele n'am cunoscut descurajarea, tot așa și acuma, când orizontul viitorului pare a se însenina, să ne păstrăm trează moderațiunea și să nu încordăm prea tare măsura celor ce le putem ajunge, celor folositoare pentru noi. După glorioasa apărare a poziției noastre de putere, suntem gata și acuma, ca până aci, oricând să legăm pacea onorifică, cu asigurarea condițiilor de existență a monarhiei.

Mănecând dela această precumpănire și ținând cu consecvență la politica urmată dela urcarea noastră pe tron, cu satisfacție plină de bucurie am salutat pasul marinos al Sfinției Sale, Papei, pentru împăcarea părților aflătoare în luptă, și pe baza dreptului care ne compete după constituție, nu vom lăsa să treacă nici în viitor nici o ocaziune, favorabilă pentru a pune cât mai curând capăt luptelor pline de jertfe și multelor mizerii pricinuite de război.

În spiritul acestor intențiuni, guvernul nostru comun s'a declarat gata, ca satisfăcând invitații guvernului rusesc, să între în pertractări în interesul păcii generale. De s'ar coborî binecuvântarea Atotputernicului asupra acestei opere de pace și s'ar reda popoarelor din Europa împăcarea și încrederea reciprocă! Poporul rusesc, trecut prin grele încercări, și care dintre contrarii noștri e cel dintâi gata să urmeze manifestului nostru de pace, poate să fie sigur, că cu sinceritate îi dorim restaurarea în raporturile de bună vecinătate, în cari am trăit cu el mai înainte. De altă parte iarăși trebuie să considerăm de cea mai sfântă datorință a noastră și aceea, ca sabia, pe care ne-au pus-o cu forța în mână vecinii gata de jaf, setoși după pradă, să nu o depunem mai curând în această luptă atât de decizătoare pentru întregul viitor al monarhiei, decât numai după ce renunță contrarii noștri în mod eschizător de orice îndoeală dela desmembrarea noastră și dela planurile ne-bune, îndreptate spre asuprirea noastră forțată. Stăpâni vrem să rămânem în casa noastră!

Alianța noastră splendid validată cu imperiul german, pe al cărui înălțat domnitor nu de mult l-am putut saluta ca oaspe, prin învingerile noastre dela sudvest a primit întărire nouă și glorioasă.

De poporul bulgar, râvnitor spre mărire, ne leagă cele mai bune raporturi de alianță. Despre aceasta dau dovadă și repetatele întâlniri, avute cu regele Ferdinand.

De repetiteori ni s'a oferit ocaziunea de a admira vitejia tradițională în lupte a turcilor, în luptele date umăr la umăr cu trupele noastre, cu desprețuire de moarte. Sperăm cu încredere, că pentru imperiul turcesc,

aflător în strânsă alianță cu noi, se va ivi epoca unei înfloriri nouă și a unei dezvoltări asigurate.

Intențiuni serioase avem de a întări raporturile cu statele neutrale, cărora le datorim grațitudinea cea mai intimă pentru activitatea umanitară dezvoltată în interesul prizonierilor noștri.

Domnilor! Proiectele cari vi se vor prezenta și cari, conform usului, cuprind în ele și pe cele referitoare la Bosnia și Herțegovina, ridică pretențiuni însemnate față de patriotismul D-voastre. Sper cu toată încrederea, că cu obicinuita seriozitate și în spiritul înțelegerii reciproce vă veți ocupa cu ele, și doresc cel mai deplin succes activității D-voastre, spre binele iubitei noastre patrii».

Reorganizarea învățământului teologic.

— De Dr. Seb. Stanca. —

II.

Tot în firul acesta de considerații ar fi de accentuat *chestiile de drept*. Aceasta e o împrejurare, care face multe neajunsuri preoției noastre. Poporul nostru are multe mizerii cu pământurile, cu vânzările, cumpărăturile, cu chestii procesuale, și preotul la care aleargă după sfat nu știe să-l clarifice. Nu știe dacă cutare contract e bun sau nu, nu știe că testamentul cutare e redactat după formele legale sau nu, n'are idee de legea comunală, nu cunoaște dispozițiile legilor privitoare la pășunate, la drumuri, chestii de comasare, nu cunoaște procedurile de intabulare și destabilare, afacerile de dare, de timbre, iar de cartea funduară e absolut străin. Prea puțin cunoaște și dispozițiile referitoare la raportul cu celelalte confesiuni și cu administrația. În chestiile procesuale nu ajunge numai duhul blândetelor cu sfaturi lapidare, având cunoștințele necesare preotul poate clarifica pe cei interesați cu rezultat bun.

Chestiile acestea ar reclama deci un curs separat de cel puțin o oră pe săptămână într'unul din anii din urmă. Biserica are în centrele sale câte un fiscal ori alte persoane cu calificare iuridică, și aceștia ar putea pe lângă o remunerație corăspunzătoare împărtăși elevilor cunoștințele necesare și în direcția aceasta.

O atențiune mai pronunțată se cuvine apoi *economiei*. Ce privește lucrarea pământului se știe, că țărănul român e mai bun econom decât să fie necesitat să ceară sfatul preotului. În instrucția școlară să nu se pună deci pondul principal pe metodel de a lucra pământul. Pe lângă cunoștințele generale în punctul acesta instrucția va stărui mai mult asupra grădinaritului, pomăritului și albinăritului, cari ramuri de economie populară noastră nu le știe exploata după cuviință. Se vor trata apoi toate mașinile agricole, punând pe elevi în

poziția să știe dovedi practice favorul muncii cu aceste mașini. Profesorul de economie va da apoi un interes deosebit diferitelor asocieri economice, alcătuirea magazinelor de bucate, societatea pentru asigurarea vitelor, asocierea în procurarea și manipularea mașinilor economice, băncile populare, societăți Raiffeisen, asocieri pentru valorizarea produselor economice. În legătură cu acestea s'ar putea da instrucțiile necesare pentru alcătuirea reuniunilor de înmormântare și a reuniunilor de femei. Instrucția de-o oră pe doi ani pe lângă o muncă conștientoasă poate ajunge pentru exhaierea materialului.

Intre disciplinele practice urmează apoi *igiiena*. Sistemul de predare obicinuit până acum și pe timpul anilor petrecuți de noi în seminar îl cred prea nesuficient și necorăspunzător scopului. Un elev care trece prin școlile medii, are prilej de nenumărate ori să facă cunoștință cu cerințele generale ale igienei, ba i se și propun ca studiu special în una din clasele școlii acesteia.

Instrucția teologică trebuie să aibă în vedere, că în cele mai multe comune medicul e oaspe rar și, în foarte multe cazuri de boale ori nenorociri, bolnavul se prăpădește din cauza că nime nu i-a putut da îngrijirea cea mai elementară necesară. Profesorul de igienă ar avea deci să instrueze pe elevi ce măsuri să ia în caz de ajutor grabnic, până poate veni medicul, cum să facă legăturile la diferitele părți ale trupului omenesc, cum să cunoască boalele contagioase, cum să facă compresele, cunoștințe din cura de apă rece, stabilimente de scăldători, precum și roștul celor mai obicinuite și necesare medicamente, cari să nu lipsească din casă niciodată.

Instruarea acestora mărginită la abia 30—35 ore în total e prea puțin, și igienei încă i s'ar putea face loc în doi ani câte o oră pe săptămână.

Tot în complexul problemelor de viață practică ar fi de amintit și *cântările bisericesti și predica*. Deși în proiectul domnului Dr. Lazar Iacob, aceste discipline își află locul cuviincios, aflu de lipsă a accentua unele idei întregitoare ca eflux al esperiențelor noastre din viața pastorală. În privința *cântărilor bisericesti* se știe că fiecare cantor își are metodel său a parte, fiecare sat își are obiceiurile sale osebite. Preotul care ajunge în parohie cu cunoștințe destul de modeste și șovăelnice în punctul acesta de vedere, nu este în stare să introducă o disciplină muzicală. Înțeleg aci îndeosebi cântările dela diferitele funcțiuni ocazionale, înmormântări, cununii, sfințirea apei, maslu etc. De aceea ar fi de dorit, ca pe lângă instrucția principală a glasurilor să se ia în plan învățarea tuturor cântărilor bisericesti trebuincioase la diferitele slujbe ocazionale. Să se învețe chiar și de rost, pentru că la

multe dintre acestea e chemat și preotul să ia parte activă. Iar irmoasele și podobiile să cadă numai pe planul al doilea, neavând preotul la acestea nici un rol activ.

Una dintre nevoile noastre principale e chiar lipsa uniformității în serviciile noastre. Astăzi nu sunt două sate în cari să se facă de ex. înmormântarea la fel. Iar vina o poartă instrucția teologică. Ne aducem aminte, că în cursul anilor de seminar nime nu s'a gândit că molitvelnicul are vr'un rost în viața preotului. Noroc că fiecare are un tată, o rudenie ori un prețin preot, care te introduce în tainele acestui manual însemnat. Serviciile se săvârșesc apoi după bunul plac al cântorilor sau al obiceiurilor locale, adeseori cu abandonarea punctelor esențiale. Profesorul de cântări are deci menirea, ca elevilor din anul al patrulea să le tâlcuiască rostul molitvelnicului, să învețe cântările principale, să scoată la iveală părțile esențiale ale fiecărui serviciu divin, stabilind o uniformitate, pe care apoi fiecare preot să o observe de rigoare. Un bun serviciu în chestia aceasta ar face și realizarea ideii de multe ori accentuate de a face pe toți elevii anului al patrulea *diaconi*. În calitatea aceasta elevii ar putea lua parte la serviciile divine, s'ar obicinui cu formalitățile și mișcările legate de aceste servicii, și-ar însuși mai ușor și partea practică a teoriei liturgice, iar când s'ar prezenta în comună preotul, ar fi liber de stângăcia și tremu, cu care pășește fiecare înaintea altarului. Uniții au înțeles aceasta demult, practica s'a dovedit foarte bună, fără să se simtă nici o zădărnici a canoanelor. O condiție neapărată ar fi ca elevii primiți în teologie să fie înzestrați barem cu auz muzical dacă nu dispun și de un dar mai pronunțat în cântare.

Iar *predica* reclamă o reformă radicală. E ridicolă neputința ce ne întovărășește pe toți preoții în direcția aceasta. Astăzi când ți se dă prilej să ascuți un preot reformat ori catolic predicând, te revolți văzând ce soarte vitregă are predica în biserica noastră. Lipsa îndrumărilor necesare și a exercițiului în școală face preoțimeii greutăți colosale, încât chiar o predică lucrată frumos și bine își pierde farmecul și efectul educativ sau moralizator nefiind rostită cum se cuvine. Un exercițiu intensiv în școală e neapărat de lipsă, deoarece nime nu se naște cu atribuțiile unui Cicerone, ci numai exercițiul te poate duce la măiestrie. De aceea cred că proiectul domnului Dr. Lazar Iacob nu dă destulă atenție acestui ram al disciplinelor teologice. Ar fi mai ducător la scop predarea omileticiei în anul prim, începându-se cu lucrarea de predici încă în anul acesta. În toți trei anii următori să se obligați elevii a lucra în fiecare lună câte o predică. În anul al doilea vor face exerciții de predicare înaintea colegilor din cursul al doilea, în anul al treilea vor predica în sala festivă înaintea tuturor elevilor cu prilejul exortațiilor, iar în anul al patrulea în biserica ori cel puțin în capelă. Se înțelege, că toate acestea vor fi supravegheate de profesorul respectiv, eventual de spiritualul institutului. Astfel preotul la intrarea în parohie ar avea și destoinicia recerută și material potrivit pentru predicare. În chipul acesta s'ar putea obliga preoțimea să predice cel puțin tot a doua Duminecă, dacă nu mai des, pentru că nu va întâmpina greutățile de astăzi, când preotul ca să rostească o predică cum se cade, are trebuința de pregătire de 4—5 zile. Un bun serviciu instrucției în omiletică ar face așa numitele «seminarii» obicinuite la toate facultățile universitare. Sub conducerea și supravegherea profesorului de specialitate se discută în anu-

mite ore puncte anumite din materia specialității respective, se fac lucrări în scris, se cenzurează, critică și se desbat amănunțit. Luând în seamă, că elevii cursurilor clericale sunt sau vor fi aproape exclusiv în internat, «seminariile» acestea ar avea loc potrivit seara în timpul de după cină de două ori pe săptămână cu elevii din anul al treilea și al patrulea combinați.

Pe lângă acestea ar mai fi de amintit chestia *sectelor religioase*, cari amenință tot mai mult biserica. Un curs special de cel puțin un semestru ar fi chemat să dea preoților puțința de aș-i însuși armele necesare de a contrabalansa tendințele de destrămare.

S'ar părea că prin sporirea cătorva ore de prelegeri s'ar îngreuna instrucția. Dacă luăm în seamă însă, că un student la universitate are să asculte 32—36 ore la săptămână, alergând adeseori dintr'un edificiu în altul, lipsit fiind de comoditățile ce se îmbie elevilor din teologie, nu poate fi considerat ca o îngreunare pentru aceștia instrucția de 22—24 ore la săptămână.

Indemnata de dorința de a vedea realizată reorganizarea proiectată de biserica noastră, am dat expresie considerațiilor de mai sus, ca o întregire la proiectul domnului Dr. Lazar Iacob și în firma credință, că discutarea principiilor de reorganizare nu poate fi decât folositoare problemei de limpezire a chestiei acesteia.

Din delegațiuni. După primirea solemnă a delegațiunilor la palat, încă Marți după amiază la orele trei s'a întrunit comisiunea delegațiunii ungare pentru afacerile externe în ședință. A fost de față și ministrul de externe al monarhiei, contele Czernin, care imediat după deschiderea ședinței a luat cuvântul și a făcut o espunere amănunțită a situației politice. Mai târziu aceeași vorbire a rostit-o contele Czernin și în fața comisiunii delegațiunii austriace pentru afacerile externe. Contele Czernin a vorbit despre evenimentele de înainte de război, despre acțiunile de trădare săvârșite de Italia și de România, despre reînființarea regatului polon și și-a exprimat părerea, că în curând vom ajunge la pacea legată pe baza înțelegerii, fără anexiuni și fără despăgubiri. Exposéul contelui Czernin, pe care îl vom da în întregime în numărul viitor, a făcut cea mai bună impresie, atât asupra delegațiilor ungare, cât și asupra celor austriaci. A luat apoi cuvântul în comisiunea ungară contele Tisza István și a declarat, că protestează în contra interpretării ce se dă cunoscutului drept de dispunere de sine, care e de acordat popoarelor la legarea păcii, ca și cum acest drept ar putea afla aplicare și la popoarele din monarhie, și cere de la ministrul de externe al monarhiei, ca să respingă din capul locului orice intrare în discuție asupra acestui amestec în afacerile interne ale statelor din monarhie. Contele Andrássy Gyula se alătură la părerile contelui Tisza și protestează în contra presupunerii, că s'ar putea afla cineva, care să intre în pertractări cu dușmanii în chestii de interes intern, cari privesc țara. Le răspunde contele Czernin, că e de sine înțeles, că vre-un amestec în afacerile interne ale monarhiei austro-ungare, guvernul nu admite nici astăzi, și nu va admite nici în viitor, nici odată. Declarațiile contelui Czernin au fost vii aprobate de toți delegații ungari.

REVISTĂ POLITICĂ.

Franta. Efect extraordinar au produs la Paris știrile despre hotărârea Rusiei de a nu mai continua războiul. Nu se mai îndoiesc acum nici francezii, că Rusia voește să se desfacă de aliații săi, dacă ei stăruiesc să se urmeze luptele. Gazetele parisiene discută, nu fără multă îngrijorare, urmările politice și militare ale demersului rusesc. Evenimentele neașteptate înăurc și *conferența dela Paris*, întrunită în zilele acestea, pentru a stabili planurile de campanie pentru primăvara anului 1918.

Rosia. Statele din înțelegere încearcă toate, în scop să zădărnicească încercările de pace ale rușilor. Dar, cu toate greutățile întâmpinate de guvernul revoluționar al păcii, dorul de a sfârși războiul își face drumul cu o putere irezistibilă pe întregul front rusesc. Douăsprezece armate de ale Rusiei, — scrie laboratorul rus al ziarului *Bund dela Bern*, — s'au declarat învoite să se facă pace fără anecări și fără despăgubiri. Nouăzeci de procente din soldații ruși, pe un front de 1600 chilometri, aprobă ideile socialiștilor la alegerile ce se îndeplinesc în Rusia. Majoritatea funcționarilor dela căile ferate și dela diferitele organizații este asemenea pe partea maximalștilor. Pacea separată cu Rusia este pe cale de a se îndeplini. Iar pacea generală va veni atunci, când vor fi răsturnați în Franța dl Clémenceau, în Anglia dl Lloyd George, și eventual în America domnul Wilson.

Pertractările pentru *armistițiul* între Rusia și puterile centrale s'au început în 3 Decembrie 1917 și s'au continuat în zilele următoare. S'au deschis din partea generalului feldmareșal prințul Leopold de Bavaria, și sunt conduse de către șeful de ștab, generalul principe *Hoffmann*, ca președinte; participă la sfătuirii reprezentanții împunerniciți din Austro-Ungaria, Germania, Bulgaria și Turcia.

Crilenco, noul suprem comandant al armatelor rusești, și-a ocupat postul în marele cartier general numai după lupte sângeroase, în care a căzut cu moarte de erou și fostul generalisim *Duhonin*.

Adunarea constituantă este convocată pe ziua de 11 Decembrie, la 3 ore după amiază, în palatul tauric la Petrograd.

Războiul cu România. După informațiuni publicate de ziare engleze, consiliul rusesc al soldaților și muncitorilor au trimis pe calea telegrafiei fără fir o proclamație către armata română aliată, provocându-o să încheie armistițiul neîntârziat. Guvernul rusesc a ordonat să se sisteze transportul de alimente pe seama armatei române. În cartierul general românesc s'au făcut de către reprezentanții soldaților declarațiuni în chestiunea armistițiului și a păcii.

Războiul.

4 Decembrie n.

Frontul dela *ost*. Pertractările începute Luni, 3 Decembrie, la cartierul general al principelui Leopold de Bavaria, pentru legarea armistițiului, se continuă. Comandantul suprem al armatei rusești și române dintre Nistru și Marea-neagră a trimis delegații la cartierul general al comandantului trupelor aliate, pentru începerea pertractărilor în privința legării armistițiului și pentru frontul românesc.

Frontul *italian*. Pe platoul celor șapte comune trupele mareșalului Conrad de Hôzendorf au ocupat câteva înălțimi, cucerite dela dușman. În Albania nu s'a întâmpiat eveniment mai mare.

Frontul dela *vest*. În Flandria s'a dezvoltat pe mai multe locuri activitate vie artileristică. Intre Inchy și Boulon atacurile dușmane au eșuat. Germanii au făcut prizonieri. La sud dela Marcoin și Amorois câteva tranșee dușmane le au curățit germanii de dușmani. La sud dela St. Quentin a decurs cu putere focul de artilerie și au fost și lupte cu mine. La gruparea de armate a cironomului german și la armata principelui Albrecht de Württemberg s'au întâmpiat ciocniri între trupele de recunoaștere și s'au dat lupte vehemente apropiate. În Macedonia încercările de înaintare ale trupelor dușmane, la Ochrida și Doiran, au fost împedecate.

6 Decembrie n.

Frontul dela *ost*. Intre Rusia și puterile aliate s'a legat ieri un armistițiu de *zece zile*, care se va începe Vineri, în 7 Decembrie, la orele 12 din zi. Pertractările în privința ajungerei la înțelegere pentru legarea unui armistițiu mai lung, se continuă.

Frontul *italian*. După luptele grele purtate cu bun rezultat prin munți în curs de patru săptămâni, armata comandată de mareșalul *Conrad* a trecut la ofensivă, pe platoul celor șapte comune. Atacurile s'au început Marți, în 4 Decembrie, după o temeinică pregătire artileristică, și au dus la cucerirea mai multor munți, apărați cu multă energie de italieni. Eri la amiază a fost luat dela dușman și muntele Doma, apărat cu eroism de trupele italiene, cari însă în cele din urmă au trebuit să depună armele. Numărul prizonierilor făcuți de astădată se urcă la 10,000, între cari se află și doi generali de brigadă. Au fost capturate 60 de tunuri, multe mitraliere și mult material de război. Luptele se continuă.

La celelalte fronturi situația e neschimbată.

Dela sate.

— Inmormântarea preotului Ioan Predovicu din Amnaș. —

Asemenea unor frunze răslețe, cari iubitoare de viață se țin strâns, până nu mai pot, dar în toamna târzie, în urma vântului rece și vijelios aducător de zăpadă, cad de pe ramurile înegrite ale dferiilor pomi, s'a rupt și firul vieții părintelui *Ioan Predovicu* de pe pomul mare al vieții pământesti, în ziua de 12 25 Noembrie 1917. Trupul lui istovit pe incetul de frământările și greutățile cele multe, în taină însă de o boală nu prea luată în seamă, dar după cât s'a dovedit, destul de grea, după sujba duioasă a prohodului plin de înălțare și de fericire cerească, în cântece cuvioase de tropare și antifoane sfinte, în amurgul unei seri liniștite de toamnă târzie, s'a lăsat în mormântul deschis din grădina bisericii din Amnaș, spre vecinică odihnă, într'o etate nu prea bătrână, de 60 de ani.

Părintele Predovicu a fost al treilea păstor sufletesc al comunei bisericești Amnaș. Fapt care ne îndreptățește a o număra între parohiile mai tinere ale mitropoliei. Primul paroh a fost bunicul Ioan Predovicu, al doilea tatăl Alexandru. Ca multe altele din comunele mixte, cu majoritate covârșitoare de locuitori sași, parohia Amnaș s'a format din *puterea de viață și de trăinicie a românului*, care ajuns la vârsta de flacau voinic, oricât de sărac s'ar simți, tinde cu toată stăruința a se vedea la vatra și căsioara proprie. Prin muncă stradalnică și cruțare, partea cea mai mare din servitori dela stăpânii lor sași, cum ei li numesc, au ajuns să formeze familii, să cumpere moșuțe de dela foștii lor stăpani, și astfel să înjghebeze câte-o parohie. Azi parohia noastră din Amnaș, tractul Saște, numără peste 400 de suflete. Deși cea mai mică din tract, prin stăruințele necurmte ale tatălui, care cu sprijinul și ajutorul mărginenilor a isbutit să ridice altar de închinare Domnului, dar îndoesbi cu ale fiului, care l-a împodobit și înzestrat rând pe rând cu toate cele de lipsă, mai înălțând alături și o școală corespunzătoare, a ajuns să țină pas cu celelalte comune mult mai puternice din protopresbiterat.

Activitatea și zelul apostolesc al părintelui I. Predovicu mai bine ne-a înfățișat-o părintele protopop *Dr. Ioan Lupăș*, în frumosul și înălțătorul panegric, rostit cu acest prilej de despărțire jainică.

... Cât de grea este sarcina și chemarea preotului, ne-a arătat Sf. Ioan Gură de aur în cuvinte puternice și pline de înțeles, — zice Stința Sa, — adăogând: «că și cucernic și netrifaș și înfricoșat și apropiat și stăpânitor și primitor de toți și nemitarnic și constitor și smerit și nerobit de patimi și cumplit și blând trebuie să fie, căci împotriva tuturor acestora trebuie să lupte». Și răposatul în domnul preotul I. Predovicu a purtat această luptă cu toată vrednicia în cursul preoției sale. Armele lui au fost mai mult *armele blândeței și ale smereniei creștinești*, cu ajutorul cărora a răușit să înranga prin îndelungă răbdare pornirile și neajunsurile protivnice, a răușit să adune la olaltă pe puținii săi credincioși din această parohie, să-i îndemne la lucruri bune și frumoase pentru îngrijirea sfintei biserici și pentru zidirea școlăiei, astfel, că și această parohie, oricât de mică și lipsită de mijloace bănești, poate sta cu cinste alături de alte parohii cu mai mulți credincioși, sau cu mai numeroase isvoare de venit. Aducând parohia în asemănare cu familia, arată, că ceea ce a făcut decedatul ca părinte sufletesc pentru parohia sa întreagă, a îndeplinit și în cercul restrâns al familiei sale, silindu-se a-și chivernisi casa cu înțelepciune, a-și crește în virtute pe cei doi fii și trei fiice, dându-le o îndrumare din cele mai bune, pregătind în deosebii pe cei doi fii până și cu învățătura înaltă a cursurilor universitare, ca să poată fi la timpul său fiecare spre folosul, nu numai al familiei, ci și al poporului nostru.

De încheiere, în numele răposatului, găsește cuvinte frumoase de despărțire și îndrumare față de membrii familiei, față de colegii săi, cu cari s'a sfătuit și muncit împreună, față de biserica săsească, cu care a trăit și ținut legături pretineste. Parohienilor săi drept moștenire le lasă demne povești și îndrumări duhovnicești, de a trăi și a căuta întodeauna a ținea cu strictețe la legea Domnului, la biserică și școala lor, înălțate cu atâta trudă și osteneală.

Înmormântarea a fost impunătoare. Întreg satul, români și sași, au luat parte. Clopotele rămase ale ambelor biserici în versul duios al dăngătelor însoțeau pe mort la groapă. Cântările și răspunsurile funebre le-a îndeplinit destul de bine și de melodos un cor improvizat de învățătorii prezenți. Biserica evanghelică-luterană a participat prin toți aleșii ei: preot, capelan, învățători și prin întreg presbiteriul. Deasemenea comuna politică, al cărei membru în reprezentanța comunală a fost răposatul ani de-a rândul, prin notar, primar și comitet. Atât preotul îmbrăcat în ornate, cât și notarul, în numele bisericii și al comunei politice, la sosirea părintelui protopop au rostit cuvinte de condolaire, cărora s'a dat răspunsurile cuvenite.

Preoții slujitori, precum și ceice pentru cuvioase pricini nu au putut fi împreună cu noi te rugăm Atotputernice Părinte: «Fă odihnă robului tău, preotului Ioan, care a fost împreună slujitor cu noi, și a răposat în nădejdea învierii vieții celei vecinice, și precum l-ai pus pe pământ slujitor în biserică, așa îl arată și în altarul tău cel ceresc, Doamnel!»

Preotul I. P.

Mângăiați, dar și învățați poporul!

În vremuri grele ca ale războiului general, nu este destul ca preoții și intelectualii noștri să mângăie numai cu vorba poporul, ci să-l și învețe cum să treacă peste greutățile vieții și să se ajute la năcazuri, căci acum trăim în veacul luminei și nu mai merge să lăsăm poporul în întunec sub pretext, că numai așa mai ține la credința veche. Credința este o însușire absolut necesară omului, pentru ca să trăească, să prospereze și să treacă peste toate neajunsurile și năcazurile; ea este independentă de religie și de rasă; tot omul crede în ceva ce nu poate cunoaște, și dacă nu i se spune în ce să creadă, totuși crede în desțertăciuni, dar de credință nu poate fi omul desbrăcat.

E caracteristică anecdota cu credincioșii reformați, cari au cerut preotului lor să facă o rugăciune, ca să nu le mai mănăie gândacii cărabuși (găinușele), vilele, iar preotul om înțelept le-a împlinit dorința, le-a făcut rugăciunea cerută, dar tot deodată le-a dat și sfatul să culeagă gândacii de pe vița de vie în zorile zilei, să le sucească capul și să-i dea la pasări de mâncare, căci astfel vor câștiga dublu, scăpând de plaga gândacilor de Maiu și îngrășându-și păsările de casă. E cunoscut în general, că poporul reformat simte mai multă dorință de a fi mângăiat în credință, decât primește în realitate dela preoții lui, și de aceea nu arare ori recurg la ajutorul preoților noștri să le facă rugăciuni și să-i vindece de relele suferințe.

Deci să introducem poporul în credința curată; iar când îl mângăiem, după puteri să-i dăm și învățături practice, cum să se vindece și trupește de toate boalele și mizeriile, cari îi vin peste cap în aceste vremuri grele.

Să îndrumăm poporul în igiena și medicina de casă prin adunarea și conservarea plantelor sau buruienilor medicale, a sărurilor celor mai obicinuite și a desinfecantelor celor mai moderne, și anume:

Florile de teiu, de soc, de mușetel sau romoniță, de sunătoare — hiperică — de măceșe și roze, de foi de fragi, de mure și altele, dau cele mai bune ceaiuri.

Sucurile estrase din fructe de portocale, mere, prune, mure, smeură, fragi, afine, și altele dau pe lângă nutreământ și musturi răcoritoare desinfecante și curățitoare de microbi intestinali.

Semințele de cânepă, în muștar, de struguri, de grâu, orz, cucuruz, nuci, alune, migdale, apoi de caise și aproape dela toate fructele cărnose conțin uleiuri aromatice nutritive, domolitoare, curățitoare și eliminatoare a rețelilor din stomacul și intestinale trupului; toată lumea știe că cu ulei de simburii de bostan de elimină limbriciii la copii, iar cu nuci se vindecă rachișmul, adică lipsa de dezvoltare normală a oaselor.

Uleiurile aromatice estrase din simburii de fructe și semințe de plante aromatice sunt escitante, curățitoare și vindecătoare de răni interioare și exterioare, domolesc durerile și separă pielea de a veni în contact direct cu aerul și microbii din aer.

Sarea de clor, adică de bucătărie, — e cel mai bun mijloc pentru spălarea rănilor și a pielii; durerile de dinți se vindecă ușor cu apa sărată, apoi reumatismele se scot cu băi sărate.

Sarea de sodă bicarbonică e o adevarată binefacere în toate suferințele ce sunt predispușe spre înăcrire; pusă puțină în lapte îl oprește zile întregi de a se înăcri. Luată cu apă în doze minime paralizează orice acreală în stomac, înlătură arsurile pe pept, ajută la mistuire, la curățirea intestinelor și la calmarea tuturor suferințelor, la mic și la mare, iar în esterior spală ca o leșie bună de săpun și domolește apa aspră de fântână, cu care nu se poate spăla nimic curat.

Sarea de borax este desinfecantă și curățitoare pentru piele, urechi, dinți, obraz și mâni. Peatra acră, apoi sărurile de sulfat, de cupru — peatră vânătă, — de zinc și de fer — gălișcă, — sunt de asemenea desinfecante și curățitoare de microbi și vermi în răni.

Multe din acestea se pot strânge, procura și conserva la casa omului, spre a se întrebuința după sfaturile medicului, care nu poate face nimica fără mijloacele sau leacurile ce se procură din apotecă și cari acum cu greu se mai pot căpăta.

Acestea sunt numai frânturi din învățăturile și poveștile, pe cari avem să le dăm poporului. În zilele grele de azi nu e destul a-l mângăia, ci trebuie să-l și învățăm în direcția arătată, precum și în alte direcții marcate de postulatele zilelor în cari trăim.

Pamfil.

NOUTĂȚI.

Nou dar la orfelinatul român. Dl Dr. Ioan Fruma, avocat în Sibiu, prin un nou dar de 400 cor. în obligații la împrumutul de război, a completat dăruirea sa de până acum la suma rotundă de *una mie coroane*. Se confirmă cu mulțumită din partea casei arhidiecezane.

Sfințire de episcop. Marți în 21 Noemvrie v. (4 Decemvrie n.), la sărbătoarea *Intrării în biserică*, s'a sfințit la Blaj întru episcop părintele *Iuliu Hossu*, numit episcop gr. cat. al Gherlei. Ceremoniile împrănuțate cu acest act, au fost săvârșite de mitropolitul arhiepiscop Dr. Victor Mihályi asistat de episcopii Dr. Dimitrie Radu de la Oradea-mare și Dr. Valeriu Traian Frențiu de la Lugos. Noul episcop gr. cat. al Gherlei, Dr. Iuliu Hossu, își va ținea în curând instalarea, pentru care s'au și început pregătirile.

Pentru arșii din Apold. Pentru năpăstuiții de foc din comuna *Apoldul de jos* au mai contribuit la cassa arhidiecezană: Albina, instit. de cred. și econ. Sibiu 150 cor., dl Victor Fincu, asesor consistorial, de prezent locotenent Dulcinje 74 40. Ilie Hociotă, preot militar, Viena, 20 cor. Comuna bis. Bendorf tract. Agnita prin Nicolae Gavrea 50 cor. Comuna bis. Șona tract. Făgăraș 30 cor.

Pro Patria. Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că prea iubitul, scumpul și neuitatul nostru fiu, frate, nepot etc. *Ioan (Nișu) Siiartău*, stegar la reg. 33 din Arad, decorat cu medalia de bronz pentru vitejie, absolut și matur al claselor gimnaziale din Arad, lovit de un glonț dușman, a murit moarte de erou, pe câmpul de luptă italian, în 24 Octomvrie la 9 ore n. a. în etate de 19 ani. Fie-i țărâna ușoară! Măderat la 29 Noemvrie 1917. Pavel Siiartău, Sofia Siiartău n. Demian, părinți. Pavel Siiartău, Rubin Siiartău, Valeria Siiartău, Eugenia Siiartău, Hortensia Siiartău, frați și surori. Stefan Siiartău și familia, unchi. Văd. Eudochia Demian și familia, bunici.

Unirea popoarelor latine. Ministrul italian Nitti a expus pentru ziarele spaniole o programă a unirii popoarelor latine, care după război ar avea să servească pentru a contrabalansa elementele slave, germane și anglo-saxone; deoarece, după părerea lui Nitti, și popoarele acestea au să formeze uniuni analoge. Membri uniunii latine, Italia, Franța, Spania, Portugalia, România și America latină vor urmări scopuri comune pe teren comercial, politic și de drept civil. Numitul ministru mai spune, că Italia, care n'are aspirațiuni teritoriale (de când?), nu va pune piedeci niciodată pentru încheierea păcii.

Procurarea materiilor industriale cu mijlocirea corporațiunii. Corporațiunea industrială se află în pozițiunea de a putea mijloci procurarea unor materii industriale, pe seama membrilor ei, cari sau nu se pot procura de loc sau numai cu mari greutăți și spese. Anunțările pentru a fi împărțite cu următoarele articole să se facă în zilele mai de jos numite, totdeauna *precis la 8 ore a. m.* și numai personal în cancelaria corporațiunii. Pentru *săpun pentru ras* Luni în 10. Pentru *ață pentru croitorii*, Marți în 11., și pentru *benzin pentru tinichigii, instalatori*, etc. Miercuri în 12 l. c. Cine nu se va anunța la timp, nu va putea fi de astădată luat în considerare și nici o abateră nu se poate face dela aceste dispozițiuni.

Se urcă prețul ziarelor. În Budapesta, Viena și Berlin s'a urcat în zilele din urmă earăș prețul ziarelor. S'a scumbit adică hârtia și materialul de tipărire. Gazetele din Berlin, fără deosebire, se vând acum *cu dublul* prețului de mai înainte.

America și România. Președintele Wilson a depeșat regelui Ferdinand al României, că guvernul Statelor Unite este hotărât să sprijinească și mai departe luptele României, și-i promite scutul Americii și după terminarea războiului.

Scumpi pantaloni. Croitorul Sigismund *Violin*, d.n Rotenturmstrasse în Viena, a cerut pentru o păreche de pantaloni, pe seama unui băiat de 11 ani, *190 coroane*. În timp de pace se vindeau pantaloni de această cu zece coroane. Vrednicul croitor dela Viena își așteaptă pedeapsa.

La evacuarea Venetiei a fost de față însuși prim-ministrul italian *Orlando* și a supravegheat câteva zile asupra lucrărilor de evacuare.

Bilete de tutun în Austria. Din Viena se anunță: Autoritățile austriace plănuiesc să introducă la 1 Ianuarie 1918 biletele de tutun. Femeile nu vor primi astfel de bilete, iar dintre bărbați numai aceia, cari declară sub jurământ, că sânt fumători. Cvota săptămânală este de cap 20 țigarete, sau un număr corespunzător de țigări.

Concert amănat. Concertul filantropic al cântăreței de cameră *Veturia Triteanu* s'a amănat pe ziua de Vineri în 14 Decemvrie n.

Soldați trădători de țară. Ziarul italian *Messaggero* Ticinese comunică din Milano, că prin străzile acestui oraș trecea într'una din zile un grup de militari, între ei câțiva ofițeri, escortați și purtând pe spate inscripția de: *Trădători de țară*. Militarii au fost duși pe o livadă, sub vechiul castel și împușcați cu toții.

† **Vasilie Maxim**, paroh gr.-or. român în Avrig, după grele suferințe, împărțit cu sfințele taine, a adormit în Domnul, Mercuri, în 5 Decemvrie n. a. c. la orele 7 dim., în anul al 70-lea al etății și al 48-lea al preoției. Osemintele defunctului se vor așeza spre odihna de veci în cimiterul din Avrig, astăzi, Vineri în 7 l. c. la 12 ore m. Odihnească în pace!

Cătră casă. După rapoarte rusești, sânt concediați dela front până acum 250.000 de soldați cari, în grupe mai mici și provăzuți cu proviantul trebuincios, au plecat cătră casă.

Pentru pace. Ziarele rusești scriu, că în Iași s'au făcut mari demonstrații, în care mulțimea poporului a aruncat cuvinte de blăstem asupra lui Take Ionescu și Ionel Brătianu, și a cerut regelui Ferdinand încheierea păcii imediate. Diplomații înțelegerii promit acum României *Basarabia* cu *Odessa*, sub condiție să continue războiul împotriva puterilor centrale. Înțelepții promit, cei din România vor trage nădejde.

Clémenceau. Gazete elvețiene comunică despre ministrul președinte *Clémenceau* următoarele: Clémenceau, om de 76 de ani, se bucură de sănătate excelentă. Împrejurarea aceasta are s'o mulțumească faptului, că muncește neobosit ziua întreagă. Se scoală d.minează la 5 și își scrie articolul pentru ziar. După un dejun frugal, la 6 ore, face gimnastică suedeză timp de o jumătate de ceas. Urmează o baie și earăș munca. La 10 ore își primește secretarul și vizitele, ear la 12 prânzește foarte cumpătat. Vin nu bea nici odată, numai apă. A renunțat de 20 de ani la fumat. După masă se plimbă în grădină, ai cărei pomi îi îngrijește cu mâna sa. La cină mănâncă două ouă și nimic alt ceva. Apoi pleacă pe jos la senat, de acolo în redacția ziarului său. Seara, la 8 ore, de obicei este deja culcat.

Aviz. Aduc la cunoștința fraților preoți și cantori, că cu începere dela 1 Ianuarie 1918 voui scoate «*Casa Domnului*», revistă lunară pentru tipicul bisericii orientale. Această revistă se va estinde pe 16 pag. 8° și va costa 6 cor. 40 fil. pe an. Fiecare număr va cuprinde tipicul amănunțit al lunii respective și diferiți articoli, studii și discuții din domeniul tipicului bisericesc. Nrul 1 e pus sub tipar și la 20 Decemvrie se va trimite ca număr de probă în toate părțile, dar considerând scumpetea enormă a hârtiei și tiparului, într'un număr restrâns de exemplare. Toți cari doresc să li se trimită număr de probă, sunt rugați să-l ceară pe o cartă poștală adresată: *Adm. Casa Domnului, în Kissebes, Kolozsmegy.* Bologa, la 2 Decemvrie 1917. Cu stimă: *Septimiu Popa.*

Mulțumită.

Tuturor prietenilor și cunoscuților, cari ne-au trimis cuvinte de mângăiere din prilejul morții tatălui nostru *Mihail Păcală*, le exprimăm pe această cale mulțumită cordială.

Familia Păcală.

Cărți și reviste.

Calendarul arhidiecezan.

A apărut de sub tipar:

Calendarul arhidiecezan pe anul 1918. Este anul al 67-lea al acestui calendar, alcătuit cu deosebită îngrijire.

Bogat în materie de cetit, *Calendarul arhidiecezan* pe 1918 cuprinde *povestiri* de valoare; *versuri* de cei mai buni scriitori din țara noastră; numeroase *sfaturi*, *îndrumări* și *notițe*.

Din bucățile de cetire amintim următoarele: *Putere și icsușină*, o frumoasă povestire de pe vremea împăraților romani. *Domnitorul nostru Carol IV* (împlinind vârsta de 30 de ani). Despre *Titu Maiorescu* († 1917). *Scăpat din mâinile rușilor* (intâmplări din război, spuse de Aurel Crenian). *Unul care promite* (însemnări despre poetul G. B. dela «*Drapelul*»). *Tatăl orfanilor. Fluierul lui Pintea*, din popor, cu o poezie de St. O. Iosif. *Cartea ursitei*, fapt cu învățătură. *Despre poame*, de luat în seamă. *Păstrarea sănătății*, povește foarte prețioase. *Pentru economi* (despre nutrețuri potrivite, câteva boale de animale ș. a.) *Pedepșirile copiilor* (sfaturi de neapărată trebuință pentru părinți). *Gânduri, ghicitori, glume* ș. a. ș. a.

Calendarul arhidiecezan pe 1918 este împodobit cu *sapte* chipuri interesante din război, dintre care *patru* ni le-a pus la dispoziție editura vestitei publicațiuni «*Unsere Krieger*» din Viena, și înfățișează: Adăposturi de trupe austro-ungare, mitralieră în poziție, tipuri caracteristice de albanezi dela Scutari ș. a.

În părțile cealalte ale *Calendarului arhidiecezan* pe 1918 se găsesc: *Cronologia*, zilele și lunile de peste an, mersul vremii, Casele domnitoare, tarifa poștală și de timbre, însemnarea târgurilor ș. a.

Calendarul arhidiecezan s'a tipărit de astădată în *două* ediții, și adică: o ediție cu *Șematismul* bisericii ort. române din Ungaria și Transilvania, și o ediție *fără* Șematism. Cea dintâi, cu șematism, costă 2 cor. și porto 20 fil. A doua, fără șematism, costă 1 cor. 20 fil. și porto 20 fil. (Cu trimiteri recomandată 40 fil.)

Cereți *Calendarul arhidiecezan* dela *Librăria Arhidiecezană* în Nagy-szeben (Sibiu). Librăriile și revânzătorii primesc *rabatul* cuvenit.

Sbuciumări politice. Se mai găsesc câteva exemplare de vânzare din publicația: *Sbuciumări politice la românii din Ungaria*, de Ioan Slavici. Broșura de 115 pagini costă 1 coroană, plus 20 fileri porto. A se cere dela Librăria Arhidiecezană.

Concurs.

Anulându-se prin consistorul mitropolitan pentru defecte de formă alegerea de protopresbiter în tractul Ilii, pe baza Statutului Organic § 63 combinat cu § 23 p. 5 și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania sub Nr. 136 protocolar din 1888, prin aceasta se publică nou concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiter vacant în tractul Ilii. Viitorul protopresbiter va fi totodată și paroh în locul central al tractului, anume în parohia din Ilii.

Emolumentele împreună cu acest post protopresbiterial sunt:

a) Venitele protopresbiterale, cari stau din salariu conform § 19 din pragmatica de serviciu, și din taxele ce încurg din vizitarea comunelor tractuale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale, după cum sunt acestea regulate prin normative consistoriale.

b) Venitele parohiei fasonate în coala B cu ocazia întregirii dela stat a venitelor preoțești. Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă în concluzul Nr. 111 din 1888.

Concursurile instruite cu toate documentele sunt a se înainta la consistorul arhidiecezan din Sibiu în réstimp de 30 de zile dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în ziarul «Telegraful Român», însoțite și de o tabelă de calificățiune după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiter § 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se iau în considerare.

Ilii Murășană, din ședința extraordinară a comitetului protopresbiterial gr. or. rom. ținută la 27 Octomvrie 1917.

Dr. I. Dobro m. p. Solomon Giurcoane m. p.
preș. com. ppresb. not. com. protop.

Nr. 8550 Plen., aprobat în ședința plenară a consistorului arhidiecezan, ținută în Sibiu, la 6 Noemvrie 1917.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar.

Nr. 220/1917 of. ppresbit. (217) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de clasa a III-a Poiana-Blenchi prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre întregirea dotațiunei preoțești din ajutorul de stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis înd cat mai sus, și a se prezenta în timpul regulamentar, pelângă prealabila încunoștințare a subscrisului protopresbiter, în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Deș, 5 Noemvrie 1917.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. rom. Deș în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann,
protopresbiter.

«LUMINA»,
instituit de credit și de economii, societate pe acții în Sibiu.

Aviz.

Etalonul tuturor depunerilor fructificate la institutul nostru cu mai mult de 3%, începând cu 1 Ianuarie 1918 va fi redus cu 1/2%.

Depuneri nouă fără anunț se fructifică cu 3%, iar sume mai mari cu anunț cu 3 1/2%.

Sibiu, la 7 Decemvrie 1917.

Direcțiunea.

Concurs.

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1918 din fundațiunea „Andronic”:

I. Pentru învățăcei de orice meserie.
II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1917.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără intrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Carte de botez;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie ori a părinților;
3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala, și câți mai sunt la meserii.

Concurenții pot fi numai Români ortodocși născuți în arhidieceza Transilvaniei. În special au să dovedească:

I. Învățăceii

- a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat școala populară, ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contractul cu maestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat).
- d) adevărinița dela maestrul despre sporul ce-l arată în meserie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetul sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. Sodalii

- a) că au terminat anii de învățcel, ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67);
- b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărinița dela maestrul;
- c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferiți.

III. Sodalii cari sunt în condițiuni de a deveni măestri:

- a) să aibă certificat de maestru;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără intrerupere în calitate de calfă, ceace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărinița dela maestrului la cari au lucrat;
- c) în cerere să arete anume locul unde voește să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai au pentru a începe meseria pe socoteala lor;
- d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate Consistorului arhidiecezan gr. oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decemvrie 1917 st. v.

Cererile neinstructe în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 6 Noemvrie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

„ALBINA”,
instituit de credit și de economii, în Sibiu.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștință, că în înțelegere cu instituttele financiare săsești din loc, dela 1 Ianuarie 1918 vom fructifica:

Toate depozitele spre fructificare vechi și nouă, cu anunț, cu 3 1/2%; depozitele fără anunț și depozitele în cont-curent cu 3%.

Depozitele spre fructificare și în cont-curent, cari se ridică în curs de 15 zile dela depunere, nu beneficiază de interese.

Sibiu, la 4 Decemvrie 1917.

Direcțiunea.

Publicațiune.

Comuna bisericască română ortodoxă din Boița (comitatul Sibiului), esarândează pe calea licitațiunei publice localitatea sa de boltă situată în mijlocul comunei, pe timp de 3 ani.

Licitațiunea se va ținea în 3/16 Decemvrie a. c. la 3 ore p. m. în localul edificiului școlar.

Condițiunile în această privință se pot vedea la oficiul parohial.

Boița, 12/25 Noemvrie 1917.

(257) 2-3

Ioan Druhora,
presbiter rom. ort.

De vânzare.

O moară cu motor de benzin de 8 puteri. Doritorii au a se adresa la dl Ioan Muntean în Sadu Nr. 295 u. p. Nagydisznód (Szeben megye).

(256) 2-3

De vânzare.

O calească ușoară (trăsură pe arcuri), pentru un cal, se află de vânzare cu preț ieftin. A se întreba: în Sibiu, Burgergasse 35.

(258) 2-2

Scriitor sau scriitoare.

La primăria din Rășinar află aplicare imediată un scriitor sau scriitoare. Condițiuni favorabile. Oferte să se adreseze primăriei înșirându-se și condițiunile.

(255) 2-3

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceice voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barciuanu. —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovna n'a învățat și umblă la însurat, sau Văduțul mamei. —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierile vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale. —60

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

„Cassa de păstrare în Mercurea” societate pe acții.

Aviz.

Etalonul tuturor depunerilor fructificate la institutul nostru cu mai mult de 3%, începând cu 1 Ianuarie 1918 va fi redus cu 1/2%.

Depuneri nouă fără anunț se fructifică cu 3%, iar sume dela 5000 cor. în sus cu anunț cu 3 1/2%.

Direcțiunea.

In editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunei, după traducerea arhimandritului Filaret Scrib n. de Dr. Pavel Roșcă, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitan al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Τὰ συμβολικὰ βιβλία”. Atena 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și izvoarele consultate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la această carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de 3 cor.

Revanzătorilor li se dă rabat 20%.

In editura comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul „Telegrafului Român” a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangelică. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu.** Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fleri plus 15 fleri porto postal.

Revanzătorilor li se dă 20% rabat.

„Me-ko”

„Me-ko”

„Me-ko”, apărătoare de tălpi.

„Me-ko” sunt mijloacele cele mai bune, patentate și neîntrecute, pentru apărarea tălpilor de încălțăminte la copii, dame și domni. Se găsesc de vânzare în Sibiu la:

FRIDERIC BAUMANN.

Se caută revanzători pentru comitatul Sibiului și li se dă rabat.